

**Рейтинговий звіт PIVD 001-030 short
про оновлення кредитного рейтингу та рейтингу надійності
банківських вкладів (депозитів)**

Об'єкт рейтингування:	Акціонерний банк «Південний»
Тип кредитного рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	28.03.2006 р.
Дата оновлення:	29.03.2018 р.
Кредитний рейтинг:	uaAA-
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу та рейтингу надійності банківських вкладів (депозитів) агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність Акціонерного банку «Південний» за 2016–2017 рр., а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторської перевірки наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaAA** характеризується **ДУЖЕ ВИСОКОЮ** кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Знаки «+» та «-» позначають проміжний рейтинговий рівень відносно основного рівня.

Стабільний прогноз вказує на відсутність наявних передумов для зміни рейтингу протягом року.

«4» – висока надійність. Банк достатньо надійний, але більш чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних чинників, ніж банк з рейтингом «5». Імовірність виникнення проблем із своєчасним поверненням вкладу невелика.

Рейтингова історія Акціонерного банку «Південний»

Дата	28.03.2006	22.03.2007	21.06.2007	30.12.2008	09.04.2009	30.09.2010	29.09.2017	29.03.2018
Рівень рейтингу	uaBBB+	uaA	uaA+	uaA+	uaA+	uaA+	uaA+	uaAA-
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	негативний	негативний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підвищення	підвищення	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження	підвищення

Рейтингова історія банківських вкладів (депозитів) Акціонерного банку «Південний»

Дата	24.02.2009	22.04.2011	06.07.2011	29.03.2018
Рівень рейтингу		4	4	4+
Рейтингова дія		визначення	підтвердження	підвищення

Рівень кредитного рейтингу Акціонерного банку «Південний» підтримується:

- збільшенням обсягу статутного капіталу;
- суттєвим обсягом коштів залучених від пов'язаних осіб;
- диверсифікацією ресурсної бази за джерелами залучення та за основними кредиторами;
- диверсифікацією коштів корпоративних клієнтів за видами економічної діяльності;
- прийнятною ефективністю основної діяльності;
- диверсифікацією банківського бізнесу, яка зменшує чутливість Банку до зовнішніх та внутрішніх чинників, що можуть негативно вплинути на фінансовий результат;
- наявністю розгалуженої регіональної мережі та розвинутого карткового бізнесу, що сприяє збереженню клієнтської бази та утриманню конкурентних позицій.

Рівень кредитного рейтингу Акціонерного банку «Південний» обмежується:

- концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками та схильністю до валютного ризику, що може негативно вплинути на показники ліквідності та капіталізації;
- суттєвим обсягом короткострокових ресурсів, що підвищує чутливість до ризику ліквідності;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники Акціонерного банку «Південний»

Показник	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17	01.10.17	01.01.18
Активи, млн. грн.	11239,40	14823,71	19683,34	20698,75	20259,81	20605,88	21940,95	25473,24
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	8622,09	11033,66	12321,42	14347,09	14629,12	14960,19	16006,31	19198,55
Кошти клієнтів, млн. грн.	6070,29	7136,72	9930,62	11653,08	11929,87	12228,36	13136,98	16205,87
Власний капітал, млн. грн.	1690,73	1856,29	2014,90	2086,88	2105,16	2126,11	2148,47	2301,22
Доходи, млн. грн.	1343,72	1846,96	2615,97	2741,99	728,63	1512,81	2318,76	3121,46
Витрати, млн. грн.	1286,63	1802,52	2566,71	2673,04	711,25	1473,03	2260,37	3039,05
Чистий операційний дохід, млн. грн.	605,70	700,23	904,67	988,18	317,09	743,64	1164,92	1566,26
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	69,75	61,31	61,43	96,85	23,49	53,75	78,90	114,84
Чистий прибуток, млн. грн.	57,09 ¹	44,44 ²	49,25 ³	68,95 ⁴	17,39	39,78	58,39	82,42
Доходність активів (ROA)*,%	0,51	0,30	0,25	0,33	-	-	-	0,32
Доходність капіталу (ROE)*,%	3,38	2,39	2,44	3,30	-	-	-	3,58

¹ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 53,13 млн. грн.

² фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 96,69 млн. грн.

³ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 52,55 млн. грн.

⁴ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 68,95 млн. грн.

* значення на звітну дату

Резюме

Акціонерний банк «Південний» працює на банківському ринку з 1993 року. Банк є відповідальною особою Банківської Групи «Південний» до складу якої входять: дочірній банк, що знаходиться в Республіці Латвія – АТ «Регіональний інвестиційний банк», страхова компанія ПрАТ «СК «ТЕКОМ», ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ТЕКОМ-ЖИТТЯ» та ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЗАКРИТИЙ НЕДИВЕРСИФІКОВАНИЙ ВЕНЧУРНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД «СТРАТЕГІЧНІ ІНВЕСТИЦІЇ». Контролером Групи «Південний» є пан Родін Юрій Олександрович.

Діяльність Банку ґрунтується на чинному законодавстві та ліцензіях. Місцезнаходження Банку: 65059, Україна, м. Одеса, вул. Краснова, 6/1.

Істотну участь (пряму та опосередковану) у статутному капіталі Акціонерного банку «Південний» мають ТОВ «Теком» та 6 фізичних осіб. Основним акціонером і особою, що здійснює фактичний контроль над Банком, є громадянин України пан Родін Юрій Олександрович.

Банк надає широкий спектр банківських послуг, позиціонує себе як універсальний банк та у своїй діяльності орієнтується на обслуговування корпоративних клієнтів, МСБ та фізичних осіб. Банк постійно модернізується, запроваджує нові підходи й банківські технології, стає більш технологічним та конкурентним.

У своєму прагненні надавати клієнтам технологічний і зручний сервіс, Банк приєднався до Автоматизованої системи виплат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. У минулому році клієнтам Банку запропоновано нову послугу – здійснення внутрішньобанківських платежів у національній валюті в режимі 24/7.

Акціонерний банк «Південний» є міжрегіональним банком, який представлений 107 відділеннями, що територіально охоплюють 18 областей України й м. Київ. Найбільша кількість структурних підрозділів налічується в Одеській області. Відділення є повноправними представниками Банку у регіонах, провідниками єдиної банківської стратегії розвитку, способом своєчасного оперативного обслуговування клієнтів, а також додаткового залучення та ефективного розміщення фінансових ресурсів.

Активні операції Банку фінансуються власними та клієнтськими коштами. Якість власних коштів Акціонерного банку «Південний» добра. Основною їх складовою є статутний капітал, обсяг якого впродовж аналізованого періоду збільшувався як за рахунок нерозподілених прибутків минулих років (на 252,15 млн. грн.), так і за рахунок зовнішніх джерел (на 130 млн. грн.). Таким чином Банк виконав Програму капіталізації, затверджену НБУ. Показник достатності (адекватності) регулятивного капіталу перебуває в межах нормативного значення.

Основу ресурсної бази формують кошти клієнтів. Нестабільна соціально-політична ситуація в країні зумовила відтік останніх у 2014 році. З метою підтримки

ліквідності Банк звертався до регулятора. Останній надав довгостроковий стабілізаційний кредит. У II півріччі 2016 року Банк залучав від НБУ короткострокові ресурси шляхом рефінансування. Останні було повернуто згідно з умовами, передбаченими угодою. Стабілізаційний кредит повернуто достроково.

З метою диверсифікації ресурсної бази за джерелами Банк залучав кошти від бюджетних та позабюджетних організацій та від нерезидентів, у т. ч. від дочірньої фінансової установи. Від останньої значний обсяг коштів залучено на умовах овернайт.

У 2016 році Банк розпочав залучення коштів у ВКВ шляхом розміщення депозитних сертифікатів, емітованих банком.

Динаміка коштів клієнтів протягом аналізованого періоду була позитивною: номінальний та фактичний приріст за підсумками 2016 року перевищував 17% та 11% відповідно, за підсумками минулого року – понад 39% та 36% відповідно. При цьому, темпи приросту коштів суб'єктів господарювання перевищували темпи приросту коштів фізичних осіб. Зазначене зумовило переформатування портфеля клієнтських коштів за джерелами залучення. Наразі коштами корпоративних клієнтів та коштами фізичних осіб портфель сформовано майже навпіл, залежності від останніх Банк не має. Суттєвою є питома вага клієнтських коштів на поточних рахунках та частка валютної складової у клієнтському портфелі.

Ресурсна база диверсифікована за джерелами залучення, депозитний портфель – за основними вкладниками, а кошти суб'єктів господарювання – за видами економічної діяльності. Валютна структура ресурсної бази підвищує чутливість Банку до валютно-курсних коливань, а вагомий обсяг короткострокових ресурсів – чутливість до ризику ліквідності. Якість ресурсної бази Акціонерного банку «Південний» задовільна.

Основними складовими активів є високоліквідні активи й клієнтський кредитний портфель. Останній за підсумками 2016 року зріс майже на 5%, за підсумками минулого року – більше ніж на 13%.

Банк здебільшого орієнтований на кредитування корпоративних клієнтів, за цільовим спрямуванням переважають кредити, надані у поточну діяльність. Іпотечні кредити формують менше 5% клієнтського кредитного портфеля та/або близько 57% кредитного портфеля фізичних осіб.

Актуальною для Банку залишається концентрація клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками. Ситуація ускладнюється валютною структурою портфеля – понад 63% його обсягу сформовано кредитами у ВКВ, що в поточних економічних умовах несе додатковий ризик для Банку. У структурі забезпечення за кредитами переважають об'єкти нерухомості. Частка найбільш ліквідного забезпечення є незначною.

Система управління ризиками, створена в Акціонерному банку «Південний», забезпечує виявлення, оцінку, моніторинг та контроль всіх видів ризиків на відповідних організаційних рівнях. Разом з тим, в силу об'єктивних причин, обсяг та частка проблемної заборгованості за кредитами клієнтів протягом аналізованого

періоду мали волатильну динаміку. Виходячи з фінансових можливостей позичальників окремі кредити було реструктуризовано. Юридична служба Банку на постійній основі проводить роботу щодо примусового стягнення проблемної заборгованості. Кредити окремих позичальників було погашено позичальниками та/або поручителями, певну суму заборгованості було відшкодовано шляхом реалізації та/або прийняття забезпечення на баланс Банку. Мали місце також переуступка проблемної заборгованості третім особам з дисконтом та списання за рахунок резервів.

Питома вага 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб станом на початок поточного року становила 11,44%, проти 4,33% проблемної заборгованості, за оцінкою Банку.

На покриття збитків від зменшення корисності активів Банк формує резерви. Сформований резерв покриває кредитний портфель більше ніж на 9%.

У портфелі цінних паперів превалюють депозитні сертифікати НБУ й ОВДП, що забезпечує прийнятний рівень доходності за відсутності кредитних ризиків.

Волатильна динаміка складових високоліквідних активів зумовлювала перегрупування в їх структурі. Станом на початок поточного року високоліквідні цінні папери, що формували 13% валюти балансу, та кошти на НОСТРО рахунках, переважну більшість яких розміщено в банках-нерезидентах інвестиційного класу, були основними складовими високоліквідних цінних паперів.

Від'ємне значення невідповідності активів та пасивів строком до року не досягає 6%. Ліквідність Акціонерного банку «Південний» у поточному році продовжує підтримуватися значним обсягом коштів овернайт, залучених від дочірньої фінансової установи АТ «Регіональний інвестиційний банк» (м. Рига, Латвія).

Якість активів Акціонерного банку «Південний» задовільна, проте ймовірність їх різкого погіршення, зважаючи на ризики, які приймає Банк, залишається високою.

Ефективність діяльності у 2016 році була низькою. Перевищення темпів приросту загальних адміністративних витрат темпами приросту чистого операційного доходу від основної діяльності, що насамперед зумовлено нарощенням чистого процентного та чистого комісійного доходу, у минулому році у порівнянні з 2016 роком, сприяло підвищенню ефективності діяльності до 140%. Банк формував резерви на покриття збитків від зменшення корисності активів (за підсумками 2016 та 2017 років перевищували 11% та 19% витрат) та мав позитивне значення фінансового результату. Суттєвий позитивний вплив на обсяг прибутку мав дохід від оперативного лізингу.

Актуальним для Акціонерного банку «Південний», як і для інших банківських установ, зважаючи на спільні проблеми банківського ринку, є порушення окремих нормативів, встановлених НБУ, а саме: нормативу кредитного ризику на одного позичальника та нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами. Приведення до встановлених значень нормативів, згідно з планом заходів, затвердженим Національним банком України 26 квітня 2016 року, має відбутися до кінця 2018 року. Акціонерний

банк «Південний» виконує всі зобов'язання перед кредиторами вчасно та у повному обсязі.

Враховуючи збереження складної економічної ситуації та часті зміни вимог банківського законодавства, контроль за ризиками залишатиметься актуальним для Банку. Акціонерному банку «Південний» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості вкладень і стабільності пасивної бази. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного та валютного ризиків, а також до ризику ліквідності, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною або низькою.

Рейтинг надійності банківських вкладів (депозитів) Акціонерного банку «Південний» враховує позицію на ринку, показники капіталізації, структуру та якість ресурсної бази, якість активів та показники ліквідності й ефективність діяльності установи. Основні показники, що характеризують власну платоспроможність установи, наразі перебувають на задовільному рівні, обсяг ринкового фондування (залучені ресурси, не пов'язані з власниками установи) є значним. На своєчасність повернення депозитних вкладів надалі значно впливатиме політика Банку щодо проведення активних та пасивних операцій, загальний стан фінансового ринку, операційне середовище, правове поле, а також загальна ситуація в економіці. Наразі операційне середовище залишається складним.

Стратегія розвитку Акціонерного банку «Південний» передбачає: утримання ринкової частки; розширення присутності в сегменті клієнтів малого та середнього бізнесу; збереження показників рентабельності; удосконалення системи управління ризиками; нарощення клієнтської бази; розвиток високотехнологічних сервісів для клієнтів, організацію роботи відповідно до найкращих стандартів банківської практики; диверсифікацію клієнтського кредитного портфеля за позичальниками та галузями економіки, а також підтримання якості обслуговування на належному рівні; впровадження нових продуктів та послуг; підвищення рентабельності регіональної мережі Банку шляхом її оптимізації, стандартизації по принципу бізнес-орієнтованої моделі.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг Акціонерного банку «Південний» підвищено до рівня uaAA–, прогноз «стабільний», рейтинг надійності банківських вкладів (депозитів) підтверджено на рівні «4+».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів банківських установ

Г. П. Винник

Додатки

Дані балансу Акціонерного банку «Південний», млн. грн.

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17	01.10.17	01.01.18
Активи									
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	745,44	918,75	824,97	1389,28	1480,81	1568,30	1814,79	1734,34	2459,61
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	202,85	351,01	237,38	0,00	706,22	427,97	879,69	1087,12	3319,30
Кошти в інших банках	933,43	517,26	1140,33	3487,09	2187,44	1703,59	1484,85	1789,71	1506,86
Кредити клієнтам	7620,11	8509,25	11269,03	13204,11	14932,62	15428,85	15453,48	16458,33	17458,03
Цінні папери	17,01	18,57	18,62	18,23	18,18	18,28	18,39	7,87	6,12
Довгострокові вкладення	838,87	847,74	895,66	2394,85	992,35	993,80	1009,32	975,31	969,30
Нараховані доходи	66,09	93,53	133,69	212,17	145,60	134,02	121,44	112,92	65,81
Резерви	-534,99	-622,37	-779,92	-1280,91	-1502,22	-1405,09	-1546,38	-1661,24	-1647,78
Інші активи	124,82	605,65	1083,95	258,52	1737,74	1390,09	1370,31	1436,58	1336,00
Разом активів	10013,64	11239,40	14823,71	19683,34	20698,75	20259,81	20605,88	21940,95	25473,24
Зобов'язання									
Заборгованість перед НБУ	98,51	121,19	838,60	541,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	1628,82	2450,92	3064,78	3473,59	3403,35	3088,36	3013,32	3209,45	3370,48
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	273,45	56,50	1,13	0,01	0,35	0,08	0,21	0,14	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	2027,26	1833,25	2997,05	4600,09	5292,93	5157,56	5264,18	5908,56	8317,86
Кошти фізичних осіб	3876,04	4180,54	4138,53	5330,52	6359,80	6772,23	6963,97	7228,28	7888,00
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	123,81	74,29	1070,67	2386,01	2521,78	2473,79	2419,15	2457,28	2585,47
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	110,60	100,76	72,87	25,97	16,04
Субординований борг	135,88	135,88	288,07	417,16	101,57	100,93	98,30	99,56	104,20
Нараховані витрати	116,86	127,79	214,49	376,59	137,96	154,11	116,80	113,79	111,57
Інші зобов'язання	96,48	568,30	354,09	542,49	683,53	306,83	530,97	749,44	778,39
Разом зобов'язань	8377,12	9548,67	12967,41	17668,44	18611,87	18154,65	18479,77	19792,48	23172,02
Власний капітал									
Сплачений статутний капітал	956,89	956,89	956,89	956,89	1209,05	1209,05	1209,05	1209,05	1339,05
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	463,30	466,08	468,91	471,33	474,07	474,07	477,57	477,57	477,57
Результат минулих років	37,95	90,72	153,94	215,57	40,41	110,81	110,12	111,57	114,86
Результати переоцінки	122,82	119,94	232,11	321,85	294,40	293,84	289,60	291,90	287,32
Фінансовий результат поточного року	55,55	57,09	44,44	49,25	68,95	17,39	39,78	58,39	82,42
Всього власний капітал	1636,51	1690,73	1856,29	2014,90	2086,88	2105,16	2126,11	2148,47	2301,22

Дані звіту про фінансові результати Акціонерного банку «Південний», млн. грн.

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17	01.10.17	01.01.18
Доходи									
Процентні доходи	1037,89	1 058,51	1363,76	1807,81	1779,47	438,49	997,63	1522,44	2024,25
Комісійні доходи	268,13	258,20	355,94	391,84	472,92	142,90	314,56	500,28	706,17
Результат від торговельних операцій	-15,38	4,57	18,44	-25,63	3,57	4,72	17,17	41,63	71,39
Інші операційні доходи	43,43	16,21	7,33	295,95	480,62	141,89	182,30	252,33	316,37
Інші доходи	2,97	2,85	101,01	145,05	3,52	0,64	1,13	2,08	3,27
Повернення списаних активів	19,15	3,37	0,48	0,95	1,88	0,00	0,01	0,01	0,02
Разом доходів	1356,19	1 343,72	1846,96	2615,97	2741,99	728,63	1512,81	2318,76	3121,46
Витрати									
Процентні витрати	654,48	636,55	922,63	1246,65	1500,77	320,32	601,55	908,12	1210,45
Комісійні витрати	78,28	59,64	82,23	95,61	134,81	40,90	87,38	139,16	200,34
Інші операційні витрати	148,93	35,60	40,38	223,03	112,82	49,69	79,09	104,47	141,13
Загальні адміністративні витрати	388,08	434,16	477,55	560,45	586,06	203,04	407,46	609,09	864,40
Відрахування в резерви	11,46	108,02	262,86	428,78	310,68	91,20	283,57	479,02	590,31
Податок на прибуток	19,40	12,66	16,87	12,18	27,90	6,11	13,98	20,51	32,43
Разом витрат	1300,64	1286,63	1802,52	2566,71	2673,04	711,25	1473,03	2260,37	3039,05
Фінансовий результат	55,55	57,09	44,44	49,25	68,95	17,39	39,78	58,39	82,42